

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Epidemiudvalg

Dato: 29-09-2022
Enhed: PEM
Sagsbeh.: DEPAMHL
Sagsnr.: 2208948
Dok. nr.: 2412396

Folketingets Epidemiudvalg har den 22. juni 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 220 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Larsen (KF).

Spørgsmål nr. 220:

”Vil ministeren indhente Statens Serum Instituts svar på følgende spørgsmål?

Efter at de første tre nordjyske minkfarme var konstateret smittet og aflivet ændrede SSI strategi.

– Hvorfor var det ikke nødvendigt også at slå Farm 4 ved Hjørring ned?

– Flere farme i Nordjylland blev efterfølgende også smittet uden at blive slået ned – hvorfor ikke?

– Hvilken betydning for den samlede humansmitte i Nordjylland, vurderer SSI, at de omtalte farme har haft?

– Har SSI ændret holdning i forhold til, at Farm 4 og efterfølgende smittede farme ikke blev slået ned?

– Hvad vurderer SSI har haft størst indflydelse på spredningen af covid-19 i Nordjylland? De store minkbesætninger eller de forholdsvis få minkavlere/ansatte?”

Svar:

Spørgsmålet indeholder fem konkrete spørgsmål til Statens Serum Institut. Til besvarelse af spørgsmålene er der indhentet bidrag fra Statens Serum Institut, som jeg kan henholde mig til.

Statens Serum Institut oplyser følgende for hver af de fem spørgsmål:

”Ad spørgsmål 1: Hvorfor var det ikke nødvendigt også at slå Farm 4 ved Hjørring ned?”

SSI's rolle i relation til den konstaterede smitte mellem mink og mennesker i andet halvår af 2020 var, at levere sundhedsfaglig rådgivning til Sundhedsministeriet inden for SSI's arbejdsområde, bl.a. i form af data fra smitteovervågningen, beskrivelse af udbrud, rådgivning vedr. infektionshygiejne, risikovurderinger mv. Herudover har SSI, som en del af Dansk Veterinær Konsortium (DK-VET), via til Miljø- og Fødevarerministeriet og Fødevarestyrelsen, også bidraget med rådgivningen på det veterinære område ud fra en ”One Health” tilgang. SSI's faglige rådgivning har sammen med andre myndigheders rådgivning inden og uden for SUM efterfølgende indgået i regeringens beslutningsprocesser.

SSI har ikke rådgivet specifikt ift. aflivning af smittede mink på farm 4 eller på efterfølgende smittede farme. For yderligere spørgsmål vedrørende håndtering af minksmitte samt beslutning om aflivning henvises til Fødevarerministeriet.

Ad spørgsmål 2: Flere farme i Nordjylland blev efterfølgende også smittet uden at blive slået ned – hvorfor ikke?

Der henvises til svar på spørgsmål 1 ovenfor.

Ad spørgsmål 3: Hvilken betydning for den samlede humansmitte i Nordjylland, vurderer SSI, at de omtalte farme har haft?

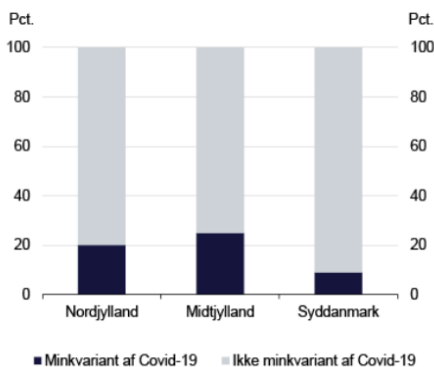
Det er SSI's vurdering, at smittede minkbesætninger havde en stor betydning for samlede humansmitte i Nordjylland i perioden fra juni 2020 til november 2020, særligt i ugerne 41-43, hvor minkvarianten udgjorde cirka halvdelen af de sekventerede prøver i regionen.

SSI kunne i 2020 konstatere en tæt geografisk og tidsmæssig sammenhæng mellem forekomsten af COVID-19 i minkbesætninger og i befolkningen i de mest berørte områder. Fra august 2020 til november 2020 var smitten med andre varianter stigende i hele samfundet, også i Nordjylland. På trods af dette udgjorde minkvariantlinjen B.1.1.298 en stadigt stigende procentvis andel af tilfældene henover sensommer og efterår. Dette indikerer, at de smittede minkbesætninger var mere effektive til at sprede smitte i lokalområdet end andre lokale smittekilder

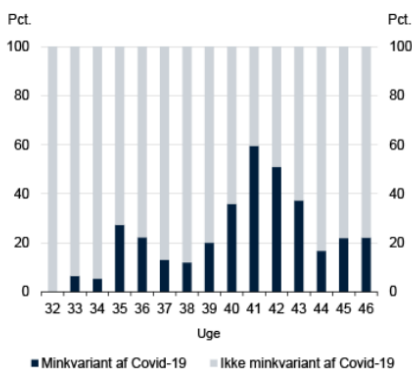
For at beskytte både mennesker og dyr mod COVID-19 blev der i juli 2020 iværksat en række tiltag på minkfarmene. Hver minkavler fik blandt andet pligt til at udarbejde detaljerede planer for smittebeskyttelse, herunder procedurer for hygiejne og brug af værnemidler. På trods af disse tiltag steg antallet af smittede minkbesætninger i Region Nordjylland gradvist fra august til og med oktober 2020.

De smittede farmes betydning for humansmitte i området, kan ses i antallet af fundne minkvarianter hos personer i takt med at nedslagningerne blev gennemført. Minkvarianter af SARS-CoV-2 udgjorde i uge 47 2020 cirka 20-25% af al smitte med SARS-CoV-2 hos personer i Region Nordjylland (se figur 1), mens en minkvariant i uge 41 2020 stod for næsten 60% af alle tilfælde af covid-19 i Region Nordjylland (se figur 2).

Figur 1.
Andel smittet med en minkvariant af SARS-CoV-2 efter region i uge 47

Figur 2.
Andel smittet med en minkvariant af SARS-CoV-2 i Region Nordjylland

Kilde: Statens Serum Institut (SSI)

Anm: t.v.: Andel af alle smittede med en minkvariant af SARS-CoV-2 i uge 47 efter region. T.H.: Andel af alle smittede med minkvariant pr. uge i Region Nordjylland. Tallene er opgjort d. 26. november.

Ad spørgsmål. 4: Har SSI ændret holdning i forhold til, at Farm 4 og efterfølgende smittede farme ikke blev slået ned?

SSI henviser til svar på spørgsmål 1 ovenfor, hvoraf det fremgår at SSI ikke har rådgivet vedr. aflivning af mink på farm 4 eller efterfølgende farme.

Herudover henvises til SSI's bidrag til besvarelsen af spørgsmål 12 til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg til L 77 (Forslag til lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink) til sundheds- og ældreministeren: "Ministeren bedes med bidrag fra SSI redegøre for, om det ville have været muligt at forhindre mutationen, hvis der hurtigt og resolut var sket aflivning af de syge minkbesætninger helt fra begyndelsen, da smitten kom frem i sommeren 2020."

SSI svarede således i november 2020, og henholder sig til dette svar:

./ .
"Mink er generelt meget modtagelige for smitte med SARS-CoV-2. Det er SSI's vurdering, at en aflivning af smittede minkbesætninger umiddelbart efter påvisning af smitte, ikke kan forhindre smitte af mink og dermed minkrelaterede mutationer i at opstå. Det er erfaringen, at de eksisterende overvågningssystemer først opdager smitten, når SARS-CoV-2 findes og formentlig er udbredt i besætningerne. Dermed kan der allerede være opstået mutationer, der også kan have spredt sig til mennesker på farmene og derfra videre til samfundet og andre farme. Dette har også været erfaringen i Holland.

Det er dog SSI's vurdering, at omfanget af mutationer i virusvarianterne i teorien kunne have været mindsket ved en tidligere aflivning efter påvisning af smitte, idet dette ville have afkortet smitteperioden i farmene. En sådan strategi skulle have været suppleret med aflivning af mink på farme inden for en given zone, hvis smittespredningen imellem farme skulle have været bremset op. En afkortet smitteperiode på smittede farme og mindre smittespredning imellem farme ville muligvis kunne have mindske omfanget af nye mutationer, såfremt det samlede resultat af denne strategi havde betydet, at færre dyr var blevet smittet. Dette er dog umuligt at udtale sig om med sikkerhed, fordi der er et stort reservoir af mink i Danmark, og de er meget modtagelige for smitte og senere forsøg på at gennemføre en sådan strategi i Danmark omkring oktober ikke har kunnet stoppe smitteudbredelsen."

Ad spørgsmål. 5: Hvad vurderer SSI har haft størst indflydelse på spredningen af covid-19 i Nordjylland? De store minkbesætninger eller de forholdsvis få minkavlere/ansatte?

Som det er beskrevet i SSI's risikovurdering af 3. november 2020, er det sandsynliggjort, at introduktion af smitte med SARS-CoV-2 til den første minkfarm er sket i forbindelse med smitte fra menneske til mink i ugerne op til udbruddet. Efterfølgende blev der i juni 2020 set udtalt smittespredning til lokalsamfundet.

Kilden til smitte med minkvarianter af typen B.1.1.298 i befolkningen var smittede mink. Da denne smittekilde forsvandt, forsvandt minkvarianterne i befolkningen også. Smittede personer med minkkontakt udgjorde dermed det mest sandsynlige første menneskelige led i smittekæden til personer uden minkkontakt i samfundet. Det skal samtidig understreges, at netop størrelsen på minkerhvervet i Danmark medførte, at mink med SARS-CoV-2 udgjorde et stort reservoir af virus i perioden. Dette gav anledning til en øget samfundssmitte, og det udgjorde også en risiko for udviklingen og spredning af nye minkvarianter af SARS-CoV-2 i samfundet, idet sandsynligheden for nye varianter hænger direkte sammen med omfanget af virusreplikation i de værter, som smittes.

Kombinationen af det høje antal smittede mink og et relativt lavt smittetal i befolkningen i sensommeren 2020 medførte, at smitte med minkvarianter var mere tydelig i Danmark, og udgjorde en højere relativ og absolut andel af det samlede antal smittede end i andre lande, hvor antallet af minkbesætninger var betydeligt lavere, og incidensen af covid-19 fra andre smitekilder i mange tilfælde var højere.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke